

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce: **M. S.**
zastoupeného Mgr. Martinem Bílým, advokátem
sídlem Olivova 553/3, 709 00 Ostrava - Mariánské Hory

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 27.10.2015, o starobním důchodu,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 27.10.2015, č.j. X žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení změnila v rámci řízení o námitkách žalobce své rozhodnutí ze dne 2.9.2015 tak, že se žalobci přiznává podle ust. § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. od 4.9.2015 starobní důchod ve výši 8 720 Kč měsíčně. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaná uvedla, že rozhodnutím ze dne 2.9.2015 žalobci přiznala starobní důchod ve výši 5 844 Kč. V rámci řízení o námitkách dodatečně započítala žalobci dobu pojištění, takže žalobci od 4.9.2015

náleží starobní důchod ve výši 8 720 Kč měsíčně. Žalovaná však nevyhověla námitkám žalobce ohledně nezapočtení vyměřovacích základů z období let 1986-1992, kdy byl žalobce zaměstnán ve společnosti Moravskoslezské teplárny, a.s., neboť výdělky za toto období podle evidenčního listu důchodového pojištění vystaveného dne 20.10.2014 společností Dalkia Česká republika a.s., nelze uvést z důvodu povodní. Žalovaná proto vyměřovací základy za období od 1.1.1986 do 30.9.1992 zhodnotila žalobci jako vyloučenou dobu.

2. Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, ve které namítal „neuznání vyměřovacího základu v období, kdy pracoval v elektrárně Třebovice od 1.10.1983 do 30.9.1992“. Žalovaná mu tuto dobu započetla, nezapočetla však osobní vyměřovací základ s odkazem na ustanovení § 16 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb. Žalobce přitom doložil několikrát zápočtový list, který má také důležitou úlohu a má oporu v zákonu. V něm je potvrzen jeho průměrný hrubý měsíční výdělek 7 684 Kč. Žalobce je přesvědčen, že je to dostatečný podklad, avšak žalovaná se o něm ani nezmiňuje. Podle žalobce neuznání – vyloučení vyměřovacího základu za období od 1.1.1986 do 30.9.1992 postrádá logiku.
3. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
4. Krajský soud v Ostravě poté, kdy provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalované ze dne 27.10.2015, č.j. X a připojeným dávkovým spisem žalobce, rozsudkem ze dne 25.2.2016, č.j. 18 Ad 67/2015-12 žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. Vycházel přitom ze skutkových zjištění vyplývajících z dávkového spisu žalobce, z něhož zjistil, že žalobce uplatnil žádost o přiznání starobního důchodu dne 14.7.2015 s tím, aby mu tento důchod náležel od 4.9.2015. Součástí dávkového spisu byl i evidenční list důchodového zabezpečení vystavený organizací Dalkia Česká republika a.s. dne 20.10.2014, podle něhož byl žalobce zaměstnán u právního předchůdce této organizace v době od 1.10.1983 do 30.9.1992. Tento evidenční list důchodového zabezpečení neobsahuje údaje o hrubých výdělcích žalobce za jednotlivé roky s poznámkou, že „výdělky nelze uvést z důvodu povodní“. Z osobního listu důchodového pojištění pak krajský soud zjistil, že za dobu od 1.1.1986 do 30.9.1992 v něm nejsou uvedeny vyměřovací základy, a že tato doba je uvedena jako doba vyloučená. Z těchto skutkových zjištění učinil krajský soud závěr, že žalovaná při výpočtu poměrné části starobního důchodu žalobce postupovala správně, když období od 1.1.1986 do 30.9.1992 zhodnotila jako vyloučenou dobu podle ust. § 16 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. K žalobcově námitce, týkající se jeho potvrzení o zaměstnání vystaveného dne 23.9.1992, na němž je uveden průměrný čistý měsíční příjem 6 304 Kč, soud dodal, že se jedná o průměrný měsíční výdělek žalobce vyčíslený pro pracovněprávní účely podle zákona č. 1/1992 Sb., účinného v době vystavení tohoto potvrzení. Způsob výpočtu průměrného měsíčního výdělku upravoval § 17 tohoto zákona, podle něhož se zjišťoval z hrubé mzdy zúčtované zaměstnanci k výplatě v rozhodném období a z doby odpracované v tomto rozhodném období, kterým bylo předcházející kalendářní čtvrtletí. Pro účely důchodového pojištění včetně výpočtu osobního vyměřovacího základu, je proto nepoužitelný.
5. K podané kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 25.10.2017, č.j. 10 Ads 59/2016-27 rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle

Nejvyššího správního soudu není z odůvodnění rozsudku krajského soudu zřejmé, jaký je rozdíl mezi průměrným výdělkem pro pracovněprávní účely a pro účely důchodového pojištění, a z jakých důvodů není možné při znalosti jednoho údaje určit „alespoň přesnou minimální výši vyměřovacích základů“ za vyloučené období v souladu s judikaturou, z níž Nejvyšší správní soud poukázal zejména na svůj rozsudek ze dne 27.10.2010, č.j. 3 Ads 78/2010-93 a rozsudek ze dne 11.7.2013, č.j. 4 Ads 28/2013-22. Krajský soud se omezil v odůvodnění svého rozhodnutí pouze na posouzení relevance údaje o průměrném čistém měsíčním výdělku žalobce a nijak se nevypořádal s údajem o jeho průměrném hrubém měsíčním výdělku, který je uveden v předloženém potvrzení o zaměstnání. Krajský soud neposoudil, zda je možné tento údaj použít pro určení přesné minimální výše vyměřovacích základů za vyloučené období, případně z jakých důvodů to možné není.

6. Zásadní a jedinou spornou otázkou bylo tedy posouzení, zda žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení postupovala správně, pokud vyměřovací základy za období od 1.1.1986 do 30.9.1992 zhodnotila jako vyloučené doby postupem podle ust. § 16 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění. Podle odst. 1 tohoto ustanovení je osobní vyměřovací základ měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období. Tento průměr se vypočte jako součin koeficientu 30,4167 a podílu úhrnu ročních vyměřovacích základů za rozhodné období a počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období; jsou-li v rozhodném období vyloučené doby, snižuje se o ně počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období. Podle odst. 2 téhož ustanovení, roční vyměřovací základ pojištěnce se stanoví jako součin úhrnu vyměřovacích základů pojištěnce za kalendářní rok a koeficientu nárůstu všeobecného vyměřovacího základu. Úhrn vyměřovacích základů pojištěnce za jednotlivý kalendářní rok po roce 2007 nesmí být vyšší než maximální vyměřovací základ pro pojistné stanovený pro tento rok; do tohoto úhrnu se však nezapočítávají vyměřovací základy osoby dobrovolně účastné pojištění. Podle odst. 3 cit. ust. vyměřovacím základem pojištěnce za dobu po 31.12.1995 je vyměřovací základ pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona a za dobu před 1.1.1996 hrubý výdělek stanovený pro účely důchodového zabezpečení podle předpisů platných před 1.1.1996. Podle odst. 4 písm. c) téhož ustanovení jsou vyloučenými dobami po 31.12.1995, pokud se nekryjí s dobou účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a), dobou pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu, dobou pojištění podle § 11 odst. 1 písm. b), nebo dobou, za kterou náležely náhrady uvedené v odst. 3 větě čtvrté, doby, po které pojištěnec byl poplatníkem pojistného na pojištění, nelze-li zjistit výši jeho vyměřovacích základů. Krajský soud již ve svém prvním rozhodnutí uvedl, že smyslem institutu vyloučených dob je nerozmělnit průměr výdělku tím, že by se výdělků rozpočetly i za prázdná období, tedy období, ve kterých pojištěnec na základě určitých kvalifikovaných důvodů nemohl dosahovat takových výdělků, jakých by dosáhl, kdyby určité skutečnosti nenastaly. Takovým kvalifikovaným důvodem je nesporně i nemožnost zjistit výši žalobcových vyměřovacích základů za poukazované období. Je tedy smyslem tohoto zákonného ustanovení poskytnout pojištěnci ochranu v případě, že pojistné evidentně hradil, v daném případě v době, kdy trval žalobcův pracovní poměr, avšak nelze zjistit výši jeho vyměřovacího základu, neboť podklady pro jeho výpočet byly v důsledku povodní zničeny.

7. Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku v odůvodnění poukázal na judikaturu týkající se dokazování výše vyměřovacího základu, zejména svůj rozsudek ze dne

27.10.2010, č.j. 3 Ads 78/2010-93, v němž je mimo jiné uvedeno, že „platové výměry a další doklady o vyměření mzdy či jiné doklady o průběhu pracovního poměru (např. zápočtový list) nejsou dostatečně podrobným zdrojem informací k určení vyměřovacího základu za příslušnou dobu pojištění, neboť neznamenají příjem za každý jednotlivý měsíc.“ Nejvyšší správní soud tedy v tomto rozhodnutí sám vylučuje použití údajů o průměrném hrubém měsíčním výdělku či o průměrném čistém výdělku, které jsou uvedeny v žalobcově potvrzení o zaměstnání vystaveném Moravskoslezskými teplárnami a.s. dne 23.9.1992 či tzv. zápočtovém listu. Tyto údaje není možno použít k určení vyměřovacího základu ve smyslu výše citovaného ustanovení § 16 zákona o důchodovém pojištění, v němž je výslovně uváděn pojem hrubý výdělek a nikoliv průměrný hrubý měsíční výdělek, resp. průměrný čistý měsíční výdělek.

8. Podle názoru Nejvyššího správního soudu se měl krajský soud zabývat možností použití údaje o průměrném hrubém měsíčním výdělku žalobce pro „určení přesné minimální výše vyměřovacích základů za vyloučené období, případně z jakých důvodů to možné není.“ Žalovaná k této otázce zaujala ve svém vyjádření ze dne 30.1.2018 v průběhu tohoto řízení názor, že pokud jde o „minimální vyměřovací základ“, zákon o důchodovém pojištění v § 16 a násl. takový pojem nezná a že je tedy bezpředmětné zjišťovat minimální vyměřovací základ pro účely stanovení osobního vyměřovacího základu. Pokud jde o závěry přijaté v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11.7.2013, č.j. 4 Ads 28/2013-9, tyto žalovaná považuje za rozporné s předchozím rozsudkem č.j. 3 Ads 78/2010-93 ze dne 27.10.2010, jakož i s dikcí zákona.
9. V rozsudku č.j. 4 Ads 28/2013-22 ze dne 11.7.2013 učinil Nejvyšší správní soud závěr, že: „jestliže je možné při stanovení osobního vyměřovacího základu a starobního důchodu pojištěnce i bez evidenčního listu důchodového pojištění (zabezpečení) postavit najisto alespoň minimální výši jeho vyměřovacího základu za příslušný kalendářní rok a pro pojištěnce je takový postup výhodnější, není důvod pro vyloučení veškeré doby pojištěním získané v tomto roce podle § 16 odst. 4 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění.“ V tomto případě šlo o zjištění vyměřovacích základů za období let 1986-1988, přičemž byl k dispozici mzdový list žalobkyně za rok 1985, z něhož byla zjiitelná výše jejího hrubého výdělku i přesné určení vyloučených dob a vyplývá z něj výše základní hrubé mzdy v roce 1985 a čtvrtletní odměny ve výši 22%. V řízení vyslechnutý svědek, který byl tehdejším nadřízeným žalobkyně, vypověděl, že se její mzda v letech 1986-1988 nesnížila, což potvrdil i mzdový list žalobkyně, který byl k dispozici za rok 1989 a žalobkyně předložila potvrzení o dočasné pracovní neschopnosti, o ošetřování člena rodiny a o následném nástupu na mateřskou dovolenou, čímž byly vyloučené doby zjiitelné. Nejvyšší správní soud za této situace dovodil, že bylo možné alespoň určit „presnou minimální výši vyměřovacích základů za roky 1986-1988“. V nyní projednávané věci však pouhé údaje o žalobcově průměrném čistém měsíčním výdělku či průměrném hrubém měsíčním výdělku bez jediného mzdového listu a bez prokázání vyloučených dob rozhodně neumožňují určit onu minimální výši vyměřovacích základů. Krajský soud proto opětovně uzavírá, že žalovaný nepochybil, pokud období od 1.1.1986 do 30.9.1992 žalobci zhodnotila jako vyloučenou dobu podle ust. § 16 odst. 4 písm. c) zákona o důchodovém pojištění.

10. Se zřetelem ke shora uvedenému krajský soud žalobu opětovně jako nedůvodnou zamítl v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.
11. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce v řízení úspěch neměl a žalovaná právo na náhradu nákladů řízení nemá ze zákona (ust. § 60 odst. 1, 2 s.ř.s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Kasační stížnost je nepřípustná proti rozhodnutí, jímž jsou rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 1. února 2018

JUDr. Petr Indráček
samosoudce